

SMÅFÖRETAGS BAROMETERN

Riksrapport

Juni 2019

Ett samarbete mellan:

företagarna

Sparbankernas
Riksförbund

Swedbank

INNEHÅLL

Om Småföretagsbarometern.....	3
Sammanfattning.....	4
Småföretagsbarometern 2019.....	5
<i>Skillnaden mellan branscher</i>	6
<i>Sysselsättning</i>	7
<i>Orderingång</i>	8
<i>Omsättning</i>	10
<i>Lönsamhetsutvecklingen</i>	11
<i>Företagens prisförväntningar</i>	12
Stora regionala skillnader.....	13
Expansionsutsikter och tillväxthinder.....	15
Slutsatser.....	16

OM SMÅFÖRETAGSBAROMETERN

Småföretagsbarometern är i första hand en konjunkturenkät som redovisar hur Sveriges småföretag uppfattar det ekonomiska läget och deras förväntningar på utvecklingen de kommande 12 månaderna. Underlaget utgörs av intervjuer med företagare som har minst en och högst 49 anställda. Det är alltså företagarnas personliga uppfattning om konjunkturläget som kommer till uttryck i den redovisade indikatorn för konjunkturen.

Småföretagsbarometern är Sveriges största konjunkturundersökning inriktad speciellt på småföretagskonjunkturen och har genomförts sedan 1985. Undersökningen omfattar 4 000 företag inom det privata näringslivet med 1–49 anställda. Urvalet motsvarar totalt över 473 000 privata företag fördelade över hela landet. Storleken på urvalet och antalet respondenter gör att svaren kan delas upp geografiskt så att vi kan mäta skillnader i konjunkturuppfattning hos Sveriges småföretag i samtliga län.

Småföretagsbarometern produceras i samverkan mellan Företagarna, Sparbankernas Riksförbund och Swedbank. Vid genomförandet av intervjuerna har Novus medverkat. Det är vår förhoppning att Småföretagsbarometern på ett positivt sätt ska bidra till att öka kunskapen om och insikten kring de små och växande företagens betydelse för den svenska ekonomin.

företagarna

Sparbankernas
Riksförbund

Swedbank

Nettotal och konjunkturindikatorn

För att underlätta snabba svar ställs frågorna så att de kan besvaras utan hjälp av bokföring och statistik.

- a) Ja/nej
- b) Större, oförändrad eller mindre

Småföretagsbarometerns konjunkturindikator baseras på **nettotal** där svaren räknas om till procentandelar. Skillnaden mellan procentandelen positiva svar och procentandelen negativa svar benämns nettotal. Ett värde mindre än noll betyder kontraktion, medan ett värde över noll betyder expansion. Nettotalet visar alltså hur snabbt tillväxten förändras, snarare än en absolut nivå. Sedan adderas nettotalen för **syssetsättning, orderingång och omsättning**. Summan av dessa nettotal bildar småföretagens **konjunkturindikator**.

SAMMANFATTNING

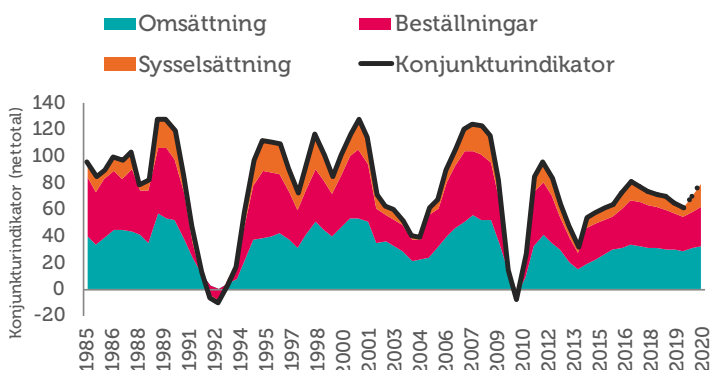
- Konjunkturen hos landets småföretag har försvagats under det senaste året. Den samlade konjunkturindikatorn i 2019 års Småföretagsbarometer sjönk till 61 jämfört med 69 förra året och är därmed under det historiska snittet på 76.
- Framförallt är det sysselsättningen som ökat långsammare än förväntat. Även såväl orderingång och omsättning som lönsamheten har utvecklats svagare än väntat. En svagare konjunktur, ökade omvärldsrisker och den tilltagande priskonkurrensen i näringslivet kan ha bidragit till att lönsamhetsförväntningarna inte uppfylldes.
- Den starkaste konjunkturen under det senaste året upplever småföretagen i Östergötlands, Kalmar och Örebro län. Även i Kronobergs och Jönköpings län, som båda har en stor tillverkningssektor, uppvisade en högre aktivitet än riksgenomsnittet. Västmanlands, Västernorrlands och Värmlands län noterade den svagaste konjunkturen under det gångna året.
- Företagen tror fortfarande på fortsatt tillväxt men jämfört med förra årets mätning har företagarna dragit ned sina prognoser inför de kommande 12 månaderna.
- Ett glädjande resultat i Småföretagsbarometern är att småföretagen ser goda möjligheter att växa, även om konjunkturen har dämpats de senaste två åren. Sju av tio småföretag ser goda expansionsutsikter.
- Det främsta tillväxthindret enligt småföretagen är svårigheter att hitta lämplig arbetskraft. De näst vanligaste tillväxthindren är tuff konkurrens samt höga arbetskraftskostnader.

SMÅFÖRETAGSBAROMETERN 2019

Optimistiska småföretag upplever en allt svagare konjunktur

Konjunkturen hos landets småföretag med 1–49 anställda har försvagats under det senaste året. Den samlade konjunkturindikatorn i Småföretagsbarometer 2019 sjönk till 61 jämfört med 69 förra året och är därmed långt under det historiska snittet på 76. Det är dessutom en påtagligt svagare konjunktur än vad företagarna förväntade sig förra året. Då förväntades konjunkturindikatorn att stiga till 81. Företagens högt ställda förväntningar har alltså inte infriats under året, vilket också förklarar varför de nu ytterligare reviderat ned förväntningarna inför de kommande tolv månaderna. I den sammantagna konjunkturindikatorn är det framförallt sysselsättningen som ökat långsammare än prognosticerat. Även ordergång och omsättning har utvecklats svagare än förväntat. En trolig förklaring till att tillväxttakten avtagit under året är, liksom tidigare år, att många småföretag redan har nått sina kapacitetstak. Svårigheter att hitta personal med rätt kompetens och höga kostnader för att ha anställda är exempel på utmaningar som gör det svårt för företag att expandera och att på kort tid anpassa och förändra produktionstakten.

Figur 1. Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (netttotal) i riket 1985–2019

Det är andra året i rad som konjunkturindikatorn minskar och den är nu på lägsta nivån sedan 2013, det vill säga i efterdyningarna av eurokrisen. De främsta orsakerna till nedgången jämfört med föregående undersökning är en svagare ökning i företagens ordergång följt av sysselsättning och omsättning. Småföretagen upplever alltså fortsatt en relativt god tillväxt även om konjunkturtoppen har passerats.

Den sammantagna konjunkturindikatorn är en sammanslagning av de underliggande indikatorerna över sysselsättning, omsättning och ordergång. Ett netttotal över noll innebär att andelen företag som upplever en god konjunktur är större än andelen som upplever det motsatta.

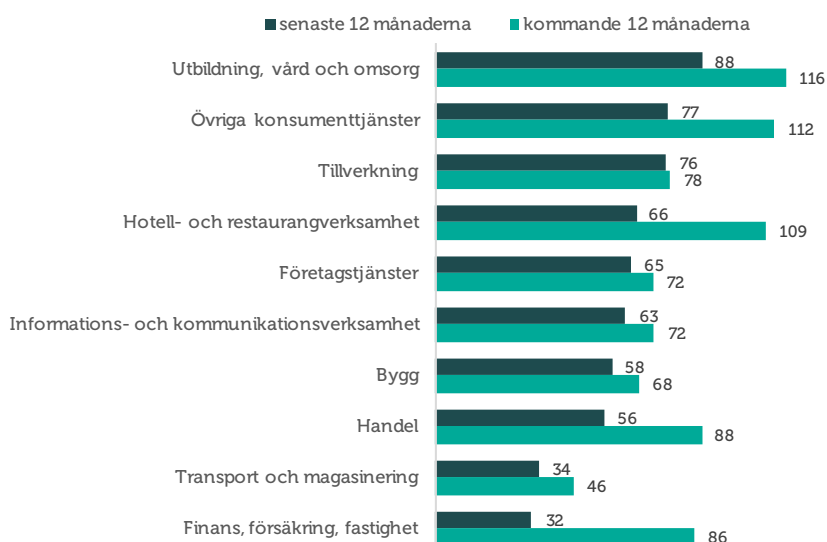
Företagarna är emellertid fortfarande optimistiska om framtiden och konjunkturindikatorn förväntas stiga till 79 under det kommande året, plus 18 indexenheter. Det är dock något lägre jämfört med hur de svarade för ett år sedan (81). Det är främst sysselsättningsplanerna som driver upp konjunkturindikatorn, plus 11 indexenheter till ett netttotal på 18, vilket är något högre förväntningar på sysselsättningstillväxten jämfört med ifjol. Orderingång och omsättning förväntas också förbättras under det närmaste året även om förväntningarna inte är lika höga som i fjolårets undersökning. Småföretagen tenderar, generellt, att överskatta den framtida utvecklingen. Sedan 2016 har skillnaden mellan förväntad och faktisk utveckling av konjunkturindikator ökat. Möjliga förklaringar till detta är, förutom risken för en svagare omvärldskonjunktur, att företagen påverkas av kapacitetsbegränsningar och tillväxthinder som sammantaget kan leda till ett svagare konjunkturutfall än förväntat.

Skillnader mellan branscher

Tjänstesektorn upplever den starkaste konjunkturen. I synnerhet Utbildning, Vård och omsorg följt av Övriga konsumenttjänster. Hotell- och restaurangverksamhet liksom företagstjänster hade också en högre aktivitetsnivå än genomsnittet för näringslivet. Finans, försäkring och fastighet hade den svagaste konjunkturen under det senaste året följt av transport och magasinering. På den svagare sidan finns även bygg och handel.

Den konjunkturoptimism som finns inför nästa år avspeglas på branschnivå även om det finns skillnader. Mest utbredd är konjunkturoptimismen bland företagen i tjänstesektorerna. Återigen är det företag verksamma inom Utbildning, vård och omsorg följt av Övriga konsumenttjänster och Hotell- och restaurangverksamhet som räknar med den starkaste konjunkturen under det kommande året. Företag inom bygg- och transportsektorn förväntas ha den svagaste konjunkturen. En bidragande faktor till de lägre förväntningarna är sannolikt ett minskat bostadsbyggande.

Figur 2. Konjunkturindikator 2019 och prognos 2020, per bransch

Sysselsättning

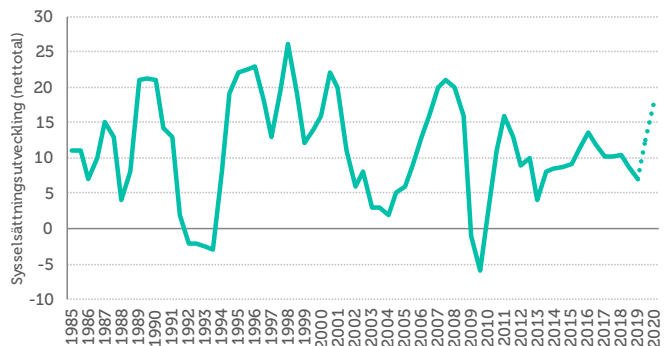
Lägre jobbtillväxt i småföretagen

Antalet anställda i småföretagen ökar men i en långsammare takt än tidigare. I årets undersökning uppgav knappt vart femte företag att antalet anställda hade ökat under de senaste tolv månaderna. Samtidigt uppgav vart tionde företag att personalstyrkan minskat. Det innebär att nettotalet sjunkit till 7 jämfört med 10 i förra årets mätning. Det är den lägsta nivån sedan 2013 och en halvering från 2016 års nivå (14), ett tecken på mer begränsade möjligheter eller ett måttligare behov att nyanställa i småföretagen, till följd av det försvagade konjunkturläget.

Utfallet för sysselsättningen blev också betydligt lägre jämfört med vad som förväntades i förra årets undersökning. Det är dock inte ovanligt att företagen överskattar sina anställningsplaner. Svårigheter att hitta arbetskraft och en allt mer osäker omvärldskonjunktur kan ha påverkat företagens anställningsbeslut. Arbetskraftsbristen är dock fortsatt utbredd i företagen, se Expansionsutsikter och tillväxthinder s.15. Värt att notera är att sysselsättningen ökade i större utsträckning hos tillverkande företag medan det var trögast för handelsföretagen följt av byggsektorn. Det är också vanligare med att nyanställa i de större småföretagen, i synnerhet bland de med 20–49 anställda. En möjlig förklaring är att den svaga kronan bidrar till fortsatt hög efterfråga för exportföretagen, samtidigt som den svaga valutan pressar marginalerna i företag som är mer beroende av import, framförallt inom handeln. Även byggsektorn har under året präglats av minskat bostadsbyggande och en betydande osäkerhet om utvecklingen framöver inom sektorn. Detta har verkat återhållande på byggföretagens sysselsättningsstillväxt.

Trots ett svagare utfall än förväntat är småföretagens anställningsplaner för de kommande tolv månaderna optimistiska. I årets undersökning uppger närmare en fjärdedel av småföretagen att de planerar att öka antalet anställda, medan endast fem procent räknar med neddragningar. Sammantaget stiger nettotalet till 18, vilket är två indexenheter högre jämfört med fjolårets anställningsplaner. Skillnaderna mellan branscherna är små men innebär en stor förändring jämfört med det gångna årets utfall om anställningsplanerna kommer att realiseras. Inte minst inom handels- och byggsektorerna som haft den svagaste sysselsättningsutvecklingen under det senaste året. Att företagens anställningsplaner ska realiseras ställer dock krav på att kapacitetsbristerna i näringslivet inte förvärras eller att konjunkturen försvagas.

Figur 3. Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) riksgenomsnittet 1985–2019

Sysselsättning mäter hur många som har jobb antingen som anställda eller företagare på hel- eller deltid. Ett netttotal över noll betyder att andelen företag som ökat sysselsättningen är större än andelen företag som minskat sysselsättningen. Det är alltså en indikation på att sysselsättningen totalt sett ökar i landets småföretag.

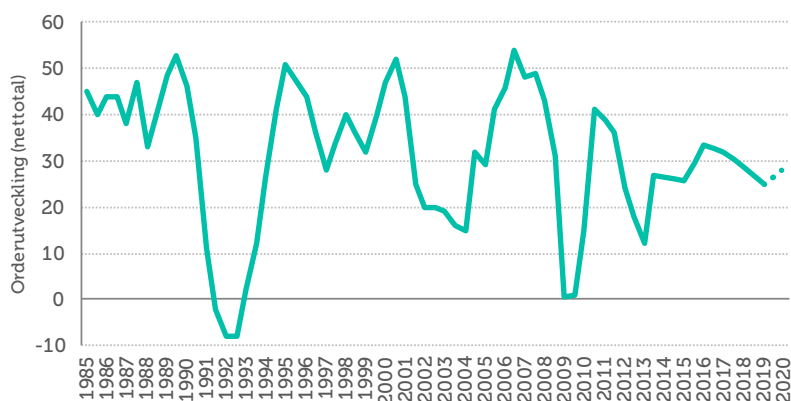
Orderingång

Tillväxttakten nådde inte förväntningarna

Småföretagen upplever en fortsatt ökning av orderingången, men inte i samma utsträckning som tidigare. I årets undersökning sjönk nettotalet för orderingången till 25 från 29 förra året. Det innebär också att tillväxten i orderingången blivit svagare än vad företagen förväntade sig förra året, då det förväntade nettotalet för orderingången var 31. Drygt 40 procent av företagen uppger att orderingången ökat under året medan knappt vart femte företag anger att den minskat. Den starkaste tillväxten har varit inom tillverkningsföretagen följt av tjänsteföretagen. Årets undersökning visar även att ökningen i orderingången är mer utbredd i större småföretagen (20–49 anställda). Det finns även skillnader mellan branscherna.

Småföretagen förutser en återhämtning i orderingången under det närmaste året, vilket gör att det förväntade nettotalet stiger till 28 på ett års sikt. Jämfört med fjolårets undersökning har dock förväntningarna skruvats ned något. Det tyder på att företagen blivit något mer återhållsamma i synen på den framtida orderutvecklingen. Det gäller framför allt inom tillverkningsföretagen där nettotalet för orderingången sjunker. Handels- och tjänsteföretag är mer optimistiska och räknar med en högre tillväxt i orderingången under det närmaste året. Erfarenhetsmässigt överskattar småföretagen den framtida orderingången.

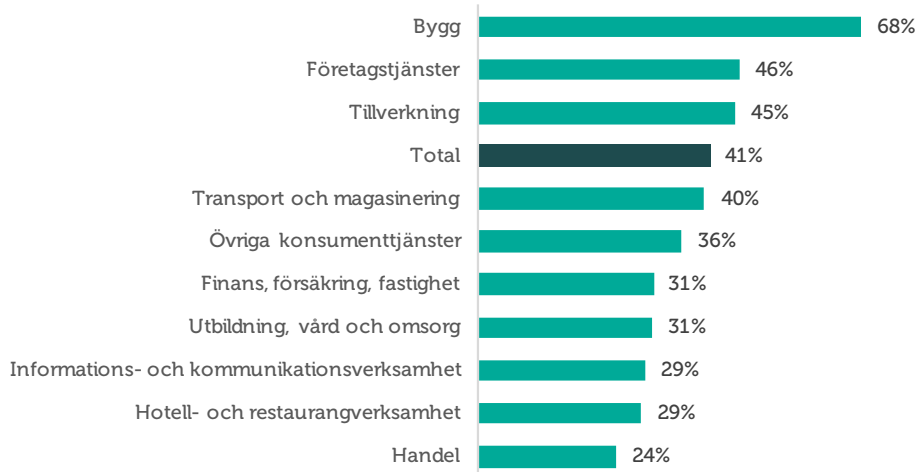
Figur 4. Orderutveckling (nettotalet) riksgenomsnittet 1985–2019

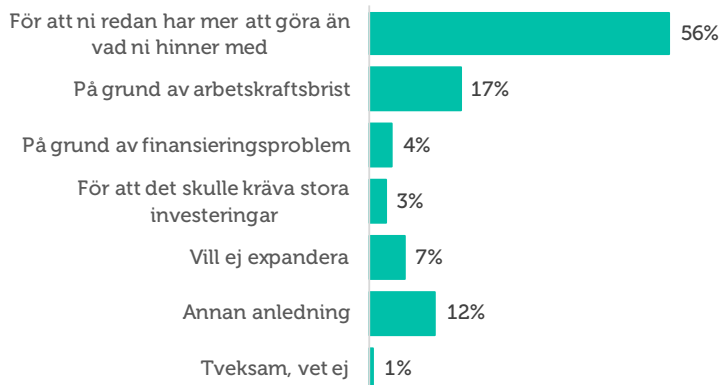
Fyra av tio företag uppger att de tvingats tacka nej till order, vilket är i stort sett oförändrat jämfört med ifjol. Återigen är det vanligast inom byggsektorn, där nästan sju av tio företag har tackat nej till order under de senaste tolv månaderna. Näst vanligast att tacka nej till order är det inom Företagstjänster och Tillverkning. Den vanligaste orsaken är att företagen redan arbetar med ett fullt kapacitetsutnyttjande och därför inte kan ta tillvara på en ökad orderingång. En annan förklaring är tillväxthinder så som bristen på arbetskraft, vilket är mest framträdande inom bygg- och tillverkningsindustrierna. I handelssektorn är kapacitetsbegränsningarna mindre framträdande vilket kan vara en förklaring till att det är färre företag där som tackat nej till order (omkring vart tredje företag). En ytterligare förklaring är att konjunkturläget i handelssektorn är svagare jämfört med andra branscher, vilket alltså visas av konjunkturindikatoren.

Med **orderingång** menas vanligtvis de beställningar som erhållits under en viss period. Eftersom själva antalet beställningar inte är särskilt informativt mäts orderingång som hur det totala värdet avseende orderingången av inkomna order, eller antal uppdrag, förändrats under tidsperioden.

Figur 5. Andelen företag som tackat nej till order under de senaste 12 månaderna, per bransch

Figur 6. Vad skulle du säga är huvudorsaken till att ni har tackat nej till order under de senaste 12 månaderna?

Omsättning

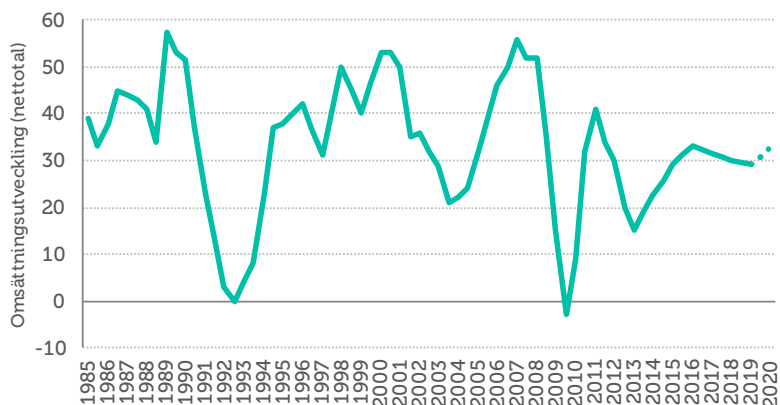
Fortsatt optimism trots svagare omsättningsutveckling

Omsättningen fortsätter att visa på en god tillväxt även om nettotalet sjönk för andra mätningen i rad. Nästan vart tredje företag hade ökat omsättningen under de senaste tolv månaderna medan vart femte uppvisade en minskning. Det innebär att nettotalet sjunkit till 29 jämfört med 30 förra året. Även om nedgången från ifjol är begränsad var det en svagare omsättningsutveckling än vad som förväntades förra året. Då låg nettotalet på 34.

I spåren av den växande orderingsgången är det framför allt inom industrin som omsättningen ökade under det senaste året. Bland handelsföretagen har omsättningstillväxten inte varit lika positiv. Här uppger nästan tre av tio företag en minskad omsättning, vilket är en betydligt högre andel jämfört med andra branscher. En dämpad orderingsgång, en tilltagande priskonkurrens och e-handels framväxt bidrar sannolikt till branschens lägre omsättningstillväxt.

Precis som i fjolårets Småföretagsbarometer förutser småföretagarna en ökad omsättningstillväxt under de kommande tolv månaderna. Drygt 45 procent av företagen räknar med att omsättningen kommer öka, 13 procent förväntar sig en minskning. Nettotalet hamnar därmed på 33, vilket är marginellt lägre än fjolårets förväntningar. Företag med 20–49 anställda är mer positiva till den framtida omsättningsutvecklingen jämfört med de som har 1–4 anställda. Optimismen syns även på branschnivå, störst förväntningar på omsättningen finns i handeln och tillverkningsbranschen. Risken finns att de högt ställda förväntningarna framöver återigen inte kommer att infrias, inte minst inom handeln där företagen utsätts allt mer för en tilltagande priskonkurrens kombinerad med fortsatt framväxt av e-handeln.

Figur 7. Omsättningsutveckling (netttotal) i riket 1985–2019

Ett företags **omsättning** är likvärdigt med dess sammanlagda intäkter från sålda varor och utförda tjänster under en viss period. Förändringar i omsättningen jämfört med föregående period används ofta för att indikera företagets tillväxt.

Lönsamhetsutvecklingen

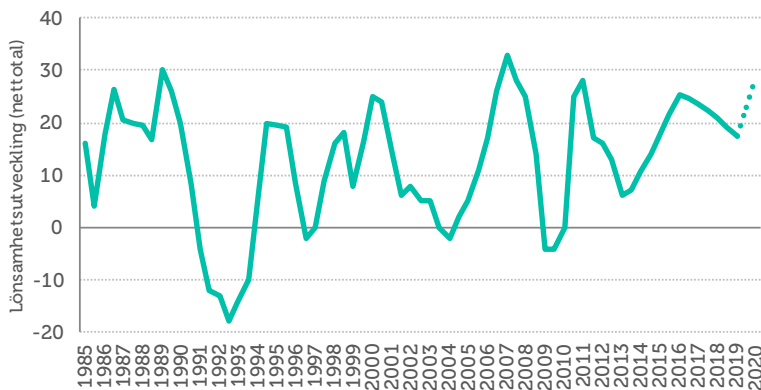
Förväntningar om en ökad lönsamhet

Lönsamhetsförbättringen, som småföretagen visade under 2013–2016, har följts av en gradvis svagare utveckling under senare år. I årets Småföretagsbarometer sjönk nettotalet för lönsamheten till 17 jämfört med 21 förra året. Jämfört med vad företagen hade förväntat sig blev årets lönsamhetsutveckling en besvikelse. Ifjol räknade småföretagarna med att lönsamheten skulle stiga till ett nettotal på 31. Det innebär en prognosavvikelse med 14 indexenheter jämfört med den faktiska utvecklingen. En svagare konjunktur, ökade omvärldsrisker och den tilltagande priskonkurrensen i näringslivet kan ha bidragit till att lönsamhetsförväntningarna inte har uppfyllts. En ytterligare förklaring kan vara försvagningen av kronan det senaste året som tenderar att öka företagets inköpskostnader från utlandet. Att företagen inte når upp till förväntade eller uppsatta lönsamhetsnivåer kan leda till att de skjuter på expansionsplaner och satsningar.

I årets undersökning uppgav drygt vart tredje företag att lönsamheten hade förbättrats under det senaste året medan vart femte företag ansåg att den hade försämrats. Den svagaste lönsamhetsutvecklingen upplevs i handelsföretagen med ett nettotal på låga åtta och där nästan vart tredje företag uppgav en minskad lönsamhet. Det avviker tydligt jämfört med företagen inom tjänster och tillverkning som har ett nettotal på 24 respektive 20 för det gångna året. Företag med importverksamhet, där många handelsföretag ingår, uppvisade en svagare lönsamhetsutveckling under det senaste året jämfört med exportorienterade företag. Nettotalet för importföretagen noterades till sex jämfört med 19 för företag med export. En svag krona, som fördyrar företagets importkostnader, är sannolikt den främsta förklaringen till att det är en större andel importföretag som upplever att lönsamheten har försämrats.

Småföretagen räknar trots detta med att lönsamheten kommer att förbättras under det närmaste året, men förväntningarna är inte lika höga som under förra året. Fyra av tio företag förväntar sig att lönsamheten kommer öka och endast 12 procent tror att den kommer minska, vilket sammantaget ger ett nettotal på 28 jämfört med fjolårets förväntningar på 31.

Figur 8. Lönsamhetsutveckling (netttotal) i riket

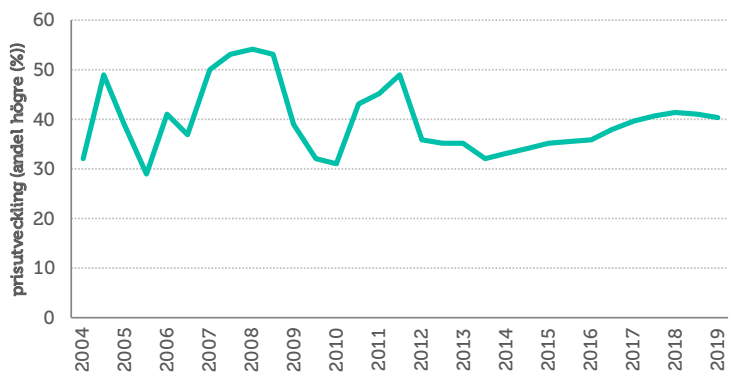

Företagens prisförväntningar

Stabil andel företag planerar för höjda priser

Företagens prisförväntningar är på en fortsatt stabil nivå trots konjunkturavmattning och en svagare krona. I årets undersökning uppgav drygt 40 procent av företagen att de kommer höja försäljningspriserna under de kommande tolv månaderna jämfört med sex procent som planerar att sänka priserna. Det är i stort sett oförändrade siffror sedan 2017 med de mest expansiva planerna på prishöjningar inom hotell och restaurang samt handelssektorn. Men mot bakgrund av det svagare konjunkturläget är det inte osannolikt att den faktiska prisutvecklingen blivit lägre jämfört med planerade prishöjningar. Den ökade konkurrensen gör det också svårare för företagen att höja priserna.

Figur 9. Prisutveckling (andel som svarar högre)

STORA REGIONALA SKILLNADER

Näringslivsstrukturen och exportefterfrågan påverkar regionalt

Näringslivets struktur skiljer sig åt på regional nivå vilket även sätter avtryck i den regionala konjunkturen. Den starkaste konjunkturen under det senaste året upplever småföretagen i Östergötlands, Kalmar och Örebro län. Även i Kronobergs och Jönköpings län, som båda har en stor tillverkningssektor, uppvisade en högre aktivitet än riksgenomsnittet vilket antyder att de småländska länen gynnas av en relativt god exportefterfrågan. Länen med den starkaste orderingsgången tenderade också att se en större ökning i sysselsättningstillväxten. Det var särskilt tydligt i Örebro och Jönköpings län.

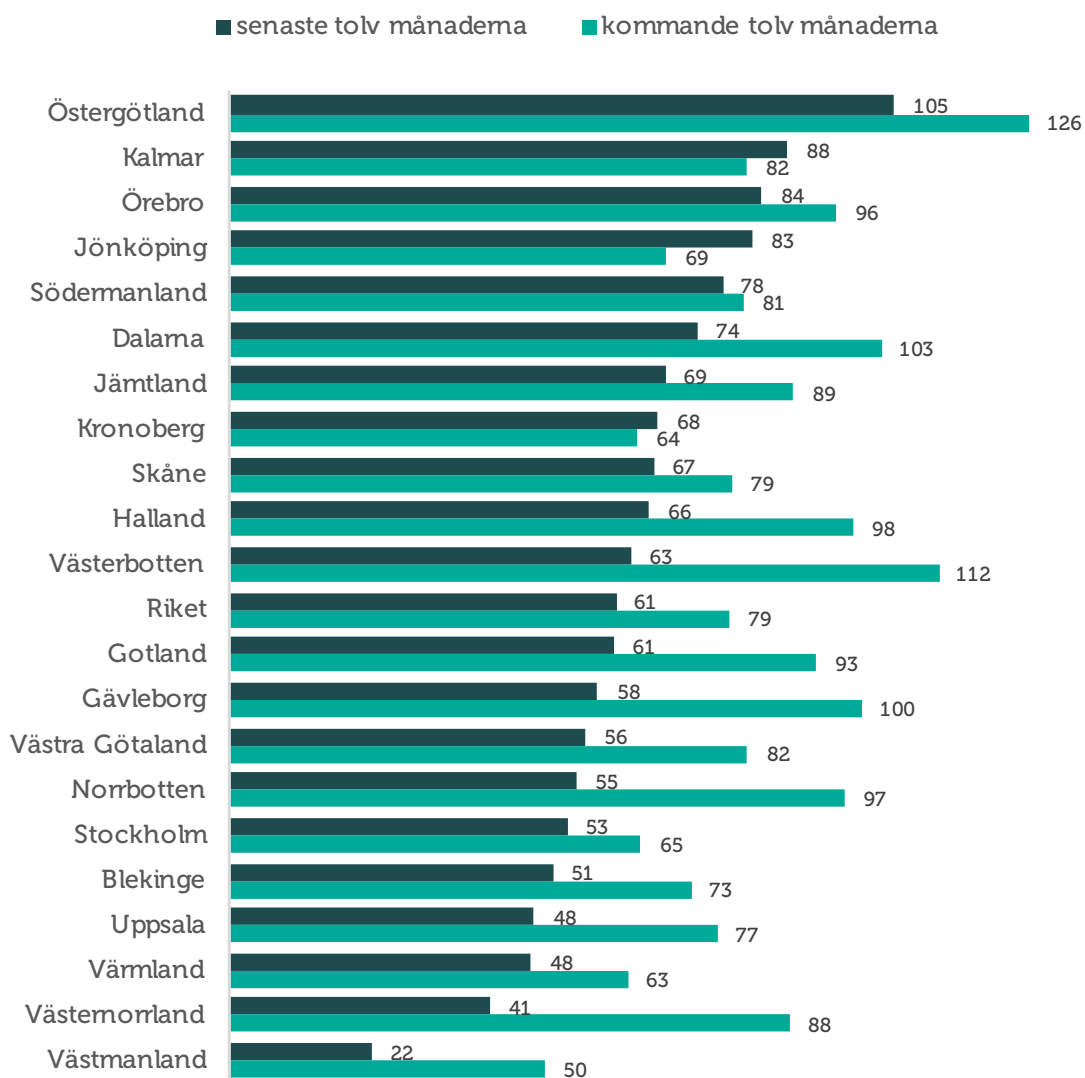
Västmanlands, Västernorrlands och Värmlands län noterade den svagaste konjunkturen under det gångna året. Det är också bland dessa län som utvecklingen av orderingsgången varit svagast, något som till viss del troligen kan förklaras av näringslivsstrukturen i länen. Det bidrog också till att behovet av att nyanställa i dessa län var bland de lägsta i landet. Norrbottens län, som i fjol noterade den svagaste utvecklingen, har stigit i årets undersökning. Orsaken till detta är sannolikt högre järnmalmspriser och de nyinvesteringar som sker i regionen.

Prognoserna för det kommande året visar att det är företagen i Östergötlands, Västerbottens och Dalarnas län som är mest positiva om utvecklingen. De mest expansiva planerna på att anställa finns i Östergötland, följt av Västernorrland och Västerbottens län. Av de småländska länen hamnar både Kronoberg och Jönköpings län under riksgenomsnittet, vilket är ett tydligt omslag jämfört med det gångna året. De minst positiva förväntningarna på framtiden finns dock i Västmanlands län. Det är i synnerhet de lägre förväntningarna på sysselsättningen som sticker ut.

Kräftgången för Stockholms län fortsätter. Den samlade konjunkturindikatorn för både Stockholms och Västra Götalands län hamnade under riksgenomsnittet. I årets undersökning hamnar Stockholms län bland de fyra län som uppvisar lägst förväntningar inför det kommande tolv månaderna. För Skåne och Västra Götalands län hamnar dock förväntningarna på konjunkturindikatorn över riksgenomsnittet.

För att förstå de bakomliggande faktorerna och varför konjunkturläget upplevs olika i olika regioner bör de enskilda konjunkturindikatorerna studeras för tillverknings- respektive tjänstesektorn, liksom den regionala företagsstrukturen. Beroende på den länsspecifika näringslivsstrukturen kan ekonomiska faktorer som exportefterfrågan och valutakursen påverka de lokala företagens sysselsättning, orderingsgång och omsättning på olika sätt. Företagens lokala förutsättningar påverkas dessutom i hög grad av det lokalpolitiska näringslivsarbetet.

Figur 10. Länsfördelning runt riksgenomsnittet av sammanlagd konjunkturindikator 2019 (nettotal), samt prognos kommande tolv månader

EXPANSIONSUTSIKTER OCH TILLVÄXTHINDER

Ett återkommande och glädjande resultat i Småföretagsbarometern är att småföretagen ser goda möjligheter att växa, även om konjunkturen har dämpats de senaste två åren. I årets barometer ser 68 procent av småföretagen goda expensionsutsikter jämfört med 70 procent i fjolårets undersökning. Det innebär att andelen företag med möjligheter att expandera fortsätter att vara en bra bit högre än det historiska genomsnittet på 61 procent.

Det är relativt enkelt att starta företag i Sverige, men inte alltid lätt att få företaget att växa och bli framgångsrikt. Det finns många svårigheter och hinder som hämmar företagarnas jobb- och välfärdsskapande. Det gäller till exempel småföretagens konkurrenssituation, samt konkreta hinder som kostnaderna för att anställa och möjligheten att hitta nya medarbetare med rätt kompetens.

Det främsta tillväxthindret är svårigheter att hitta lämplig arbetskraft, ett hinder som har ökat i betydelse i takt med den starkare arbetsmarknaden. I årets undersökning gav 29 procent av företagen det som svar, en ökning från 26 procent förra året och 21 procent 2015. Det är alltså inte svag efterfrågan som främst hämmar företagets tillväxt, utan arbetskrafts- och kompetensbrist. Arbetskraftsbristen är mest framträdande inom bygg- och tillverkningsindustrierna. Där har vart annat respektive vart tredje företag svårt att hitta arbetskraft. Det är också vanligare att brist på arbetskraft i högre grad upplevs som ett hinder bland de större småföretagen.

Den främsta förklaringen till arbetskraftsbristen är svårigheten att hitta arbetssökande med utbildning och erfarenhet som matchar företagets behov. Andra faktorer kan vara svårigheten att attrahera arbetssökande eller att de arbetssökande upplevs ha en felaktig attityd.

Det näst vanligaste tillväxthindret är tuff konkurrens som drygt tionde företag uppger. Ungefär lika stor andel företag svarar att höga arbetskraftskostnader är främsta hindret för expansion. Dock har betydelsen av dessa tillväxthinder relativt sett minskat under de senaste åren.

Figur 11. Tillväxthinder

SLUTSATSER

Småföretagsbarometern visade redan i fjol att företagen inte utvecklas i samma takt som deras förväntningar. Det beror till stor del på ett försvagat konjunkturläge och begränsad produktionskapacitet. Även om konjunkturen fortfarande är god är det tydligt att toppen har passerats. Oavsett konjunkturläge är förutsägbara villkor som underlättar och stödjer företagande avgörande för Sveriges långsiktiga konkurrenskraft. Småföretagsbarometern 2019 visar att reformer skulle ha stor betydelse, framförallt inom tre områden.

- **Säkra småföretagens tillgång till kompetens**

Småföretagens svårigheter att hitta arbetskraft med rätt kompetens är utbredd och hämmar deras expansionsmöjligheter. Kvaliteten i det svenska utbildningssystemet behöver säkras och bli mer anpassat efter arbetsmarknadens efterfrågan. Detta i kombination med förenklade anställningsregler kan förbättra matchningen mellan arbetssökande och lediga platser.

- **Sänk kostnaden att anställa och underlätta rekrytering**

Många företag upplever att kostnaderna att anställa är för höga. Fler vågar in i arbetslivet behövs för de grupper som idag står utanför arbetsmarknaden. Förenkla regelverket vid nyanställningar och en översyn av lagen om anställningsskydd (LAS).

- **Öka incitamenten att starta företag**

Många svenskar funderar på att starta företag men det är betydligt färre som tar steget fullt ut. En bidragande faktor är att socialförsäkringssystemet är mer anpassat för anställda än för företagare. En översyn av socialförsäkringssystemet behövs för att öka incitamentet att starta företag. Fler skulle sannolikt våga förverkliga sina affärsidéer om balansen mellan risk och avkastning förbättrades.

Inför ett försvagat konjunkturläge och för att framåt kunna möta den ökade konkurrensen behöver företagen se över sina inköps- och försäljningskanaler och förstå hur verksamheten påverkas av den svagare kronan och digitalisering.

En utmaning för många företag med utlandsaffärer är valutakursförändringar. Den svaga kronan fördyrar företagets importkostnader och är sannolikt den främsta förklaringen till att många importföretag upplever att lönsamheten har försämrats. Att se över företagets valutaexponering och att använda valutasäkringar kan vara ett sätt att begränsa effekterna vid valutakursförändringar.

Swedbank

Swedbank, Landsvägen 40, 172 63 Sundbyberg
Postadress: 105 34 Stockholm
08 – 585 900 00 | info@swedbank.se | swedbank.se

Sparbankernas Riksförbund

Sparbankernas Riksförbund, Vasagatan 11, 10 tr, 111 20 Stockholm
Postadress: Box 16249, 103 24 Stockholm
08 – 684 206 20 | info@sparbankerna.se | sparbankerna.se

företagarna

Företagarna Sverige Service AB, Rådmanngatan 40, 106 67 Stockholm
08 – 406 17 00 | info@foretagarna.se | foretagarna.se